GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 86. Mercurĭ, Joi 17 (29) Aprilie. 1886.

Braşovŭ 16 Aprilie 1886.

Pressa austriacă a fostŭ alarmată în ḍilele din urmă prin scirile şi rapórtele neliniştitóre primite din Galiţia, că între ţĕrănimea polonă şi cea ruténă se observă semnele unei revoluţiunĭ sociale ca cea din 1846, când o parte însemnată dintre nobilĭ şi proprietarĭ au fostŭ măcelăriţĭ.

S'a observatŭ că mişcarea se întinde dela Bochnia peste întregŭ ţinutulŭ Vistulei, celŭ mai periculosŭ în tótă ţéra, peste Pilzno şi Brzesko, peste valea Biala dela Gromnich până la Grybov, peste valea Dunajecz în susŭ dela Zahliczyn, peste Garlice până la Biecz.

Unŭ raportŭ oficialŭ constată, că causa mişcărei este falsulŭ sgomotŭ ce s'a rĕspânditŭ, printre ţĕranĭ, că „domnii“, nobilii şi proprietarii voescŭ se întroducă din nou iobăgia séu sĕ strivéscă pe ţĕranĭ, ér legea glótelorŭ va înlesni acelora sĕ se întrunéscă sub arme şi astfelŭ sĕ'şĭ esecute planulŭ lorŭ.

Foile unguresci vĕdŭ în acéstă mişcare o mână străină şi anume pe cea ruséscă. Din cercetările făcute însĕ s'a doveditŭ, că aci nu e în jocŭ nicĭ o mână străină, ci motivulŭ mişcărei trebue căutatŭ în alte împrejurărĭ.

Cu întroducerea erei constituţionale se aştepta, ca nobilimea polonă ajunsă la putere sĕ îngrijéscă de sórtea ţĕrănimei. Dér ea nu numai că n'a făcutŭ acésta, ci a lăsatŭ poporulŭ în ignoranţă şi a luptatŭ totdéuna în contra acelora, carĭ s'au interesatŭ de sórtea lui, aşa că s'ar puté ḍice că şi aḍĭ în Galiţia esistă o classă privelegiată, classa nobililorŭ şi proprietarilorŭ, cu puţine escepţiunĭ, şi classa ţĕranilorŭ apĕsată şi esploatată

Ḍiarele polone au evitatŭ a arăta adevĕrata stare a lucrurilorŭ, pentru că ele sciu, că Şlahta polonă e vinovată de tóte aceste nemulţămirĭ, ea a săditŭ în înima ţĕranului polonŭ neîncredere şi ură, care uşorŭ o poţĭ face sĕ isbucnéscă şi sĕ se manifeste în acte de rĕsbunare. Guvernulŭ ţĕrii a căutatŭ sĕ'şĭ asigure numai sprijinulŭ nobilimei, care a devenitŭ în Galiţia elementulŭ dominantŭ; legile ţĕrii n'au oferitŭ poporaţiunei ţĕrănescĭ scutulŭ cuvenitŭ, pentru că nobilimea le-a esploatatŭ numai în favorulŭ ei; poporulŭ a fostŭ împiedecatŭ d'a fi representatŭ acolo unde'şĭ puté ridica vocea în contra ilegalităţilorŭ comise cu elŭ şi unde-şĭ puté esprima dorinţele şi nevoile sale, ca astfelŭ sĕ i se pótă aduce vr'o uşurare.

Când ómenĭ de inimă 'şĭ-au ridicatŭ vocea în favórea ţĕranului, au fostŭ timbraţĭ de duşmanĭ ai bisericei, de revoluţionarĭ, de anarchiştĭ şi altele. Prin urmare nu e mirare sĕ vedemŭ ţĕrănimea şi acum, ca mai nainte cu patru anĭ, trimiţêndŭ Ţarului ln Petersburgŭ o adresă de supunere.

Mai adaugemŭ la acestea şi esploatarea din partea Jidovilorŭ, pe carĭ totŭ atâtŭ de multŭ îi urăsce ţĕrănimea ca şi pe nobilimea polonă.

Totŭ aşa stă lucrulŭ şi cu poporulŭ ruténŭ, pe care Polonii îlŭ tractézä cu o vitregiă demnă de condamnatŭ. Şi întrebarea ce şĭ-o punŭ ómenii politicĭ ai Austro-Ungari e, că în casulŭ unei intrărĭ a Ruşilorŭ în Galiţia, ce ar face ţĕrănimea? — Ar măcelări pe nobilĭ şi jidovĭ, rĕspundŭ ei.

Şi orĭ câtŭ s'arŭ sili comunicate oficiale şi semioficiale sĕ slăbéscă însemnatatea mişcărei ce se observă în Galiţia, rĕmâne constatatŭ, după însaşĭ mărturisirea foilorŭ de frunte austro-ungare, că lucrulŭ e seriosŭ şi că, décă nu se vorŭ lua mĕsurĭ de stîrpirea rĕului, mişcarea ţĕrănimei póte deveni unŭ periculŭ pentru monarchiă, mai alesŭ acuma când situaţiunea din afară se află într'o crisă atâtŭ de mare.

Situaţiunea în peninsula balcanică.

„Atenţiunea tuturora e îndreptată asupra consultărilorŭ diplomatice dela Livadia, unde se află Ţarulŭ Rusiei. E vorba d'a afla, pentru ce Ţarulŭ a chematŭ acolo pe ministrulŭ sĕu din Atena. Din parte oficiósă berlineză se ḍice, că arŭ fi sositŭ la Livadia rapórte, că în casulŭ unei cedărĭ pré timpurii din partea guvernului grecescŭ e de temutŭ, că se vorŭ produce turburărĭ în interiorulŭ Greciei, care ar puté periclita şi tronulŭ regelui Georgios. Asupra acestei cestiunĭ vrea Ţarulŭ sĕ 'ntrebe verbalŭ pe trimisulŭ sĕu din Atena, deórece sórtea cumnatului sĕu pe tronulŭ grecescŭ nu-i póte fi indiferentă. In acelaşĭ timpŭ însĕ totŭ din parte oficiósă berlineză se vorbesce, că Rusia nu se va separa de celelalte doue imperii şi că nu se gândesce a face causă comună cu Pórta în contra prinţului Bulgariei.

„Journal de St. Pétersbourg“ vorbindŭ de consultările dela Livadia, ḍice că Rusia nu se va retrage dela unŭ nou pasŭ colectivŭ alŭ puterilorŭ în Atena, întru câtŭ acela nu trece peste sfera de acţiune diplomatică; prin urmare la mĕsurĭ coercitive nu se póte gândi. După cum spunŭ telegramele din urmă, nota colectivă a puterilorŭ e gata şi póte că până 'n momentulŭ de faţă s'a şi predatŭ guvernului grecescŭ. Se spune că tonulŭ notei e moderatŭ. Afară de acésta, guvernulŭ francezŭ a îmânatŭ, separatŭ şi din propriai iniţiativă, celui grecescŭ o notă, în care apeléză la înţelepciunea şi moderaţiunea Grecilorŭ şi a cabinetului grecescŭ, ca sĕ desarmeze contândŭ pe amiciţia şi simpatia Franciei pentru Grecia. Telegrama ce ni s'a trimisŭ erĭ, ne comunică, că Delyanis ar fi rĕspunsŭ la nota Franciei, că guvernulŭ grecescŭ consimte a desarma. Intru câtŭ va fi adevĕrată acéstă scire a „Agenţiei Havas“, nu putemŭ sci, deórece după scirile sosite în Paris Grecia ar fi hotărîtă sĕ lase a merge lucrulŭ până la estremŭ.

De cumva Grecia va desarma, atuncĭ numai în basa unorŭ promisiunĭ din partea Rusiei şi a Franciei o face acésta, căcĭ altfelŭ cu greu s'ar puté potoli disposiţiunea rĕsboinică a poporului grecescŭ. Póte că şi pornirea a câtorva cuirasate din Sudabai în portulŭ Pireu n'are altŭ scopŭ decâtŭ a uşura posiţiunea cabinetului grecescŭ faţă cu poporulŭ, căcĭ de o blocare a porturilorŭ grecescĭ nu póte fi vorba, deórece o asemenea propunere din partea Angliei a fostŭ respinsă de celelalte puterĭ.

Cum vedemŭ, situaţiunea nu e de locŭ lămurită şi decĭ trebue sĕ aşteptămŭ rĕspunsulŭ guvernului grecescŭ la nota colectivă a puterilorŭ.

Isprăvĭ Kulturegyletiste.

Ca sĕ-şĭ facă cetitorii nostri o ideă despre isprăvile „Kulturegyletului,“ reproducemŭ după „Kolozsv. Közl.“ următórele picanterii, de care trebue sĕ pufnescĭ de rîsŭ.

Amŭ amintitŭ în colónele acestui ḍiarŭ, că ediţia ântêia a scrisorilorŭ lui Kossuth s'a trecutŭ tótă, şi cu tóte astea unŭ membru alŭ „Kulturegyletului“, d-lŭ Juhasz Laszlo, silvicultorŭ în Deva, a trimisŭ următórele scrisorĭ secretarului „Kulturegyletului:“

Spectabilului domnŭ Sandor Iozsef, în Cluşiu. Indrăsnescŭ a întreba pe adresatulŭ, că ce póte fi causa acelei negligenţe şi plictisirĭ, că trimiţêndu-i înainte cu 3 sĕptĕmânĭ, cu mandatŭ poştalŭ, preţulŭ broşurei „Kossuth şi Ardealulŭ,“ până acum încă nu mi s'a trimisŭ broşura comandată. O astfelŭ de negligenţă este mai multŭ decâtŭ condamnabilă pentru „Kulturegylet.“ Juhasz Laszlo, membru alŭ Kulturegyletului şi silvicultorŭ

Adresatulŭ îi rĕspunse potrivitŭ scrisórei ce o primise. Juhasz îi scrise din nou următórele:

D-ta comiţĭ o necomplesanţă ne mai pomenită. Ţĭ-am trimisŭ banii pentru broşura lui Kossuth, ţi am scrisŭ de douĕ orĭ şi totuşĭ nu mĭ-ai trimis'o. Acum te provocŭ sĕ-mĭ trimiţĭ cei 20 cr. îndĕrĕtŭ şi sĕ mĕ ştergĭ dintre membrii »Kulturegyletului,« în casŭ contrarŭ voiu publica în tóte ḍiarele din Cluşiu neruşinata d-tale speculaţiune. Juhasz.

Şi pentru ca petrecerea cetitorilorŭ nostri sĕ fiă şi mai cu hazŭ, mai amintimŭ şi năbădăile ce l'a apucatŭ pe „Ellenzék,“ fiind-că între Maghiarĭ nu se mai simte entusiasmulŭ şi interesulŭ recerutŭ pentru înaintarea „Kulturegylet“-ului:

In patru lunĭ de ḍile, ḍice »Ellenzék,‘ abia a crescutŭ capitalulŭ cu vr'o câţiva florinĭ. Cu dreptŭ cuvêntŭ putemŭ esclama, după laureatulŭ nostru poetŭ: Ce e Maghiarulŭ acum? Unŭ hídosŭ scheletŭ sibariticŭ!

Credemŭ că nu mai e nevoiă de comentarŭ.

SCIRILE ḌILEI.

In Joia mare Maiestatea Sa monarchulŭ nostru a sĕvêrşitŭ, conformŭ obicĭnuitelorŭ ceremonii rituale, *spălarea piciórelorŭ a 12 bĕtrânĭ neputincioşĭ.* După sĕvêrşirea actului, s'au împărţitŭ între neputincioşĭ 30 banĭ de argintŭ în pungĭ albe de piele, şi apoi cu trăsurĭ au fostŭ trimişĭ la casele lorŭ, ducêndŭ cu sine şi diferite mâncărĭ de postŭ.

—x—

Banffy-paşa 'şĭ-a măritŭ albumulŭ ordinaţiunilorŭ încă cu una. A ordonatŭ sĕ se desfiinţeze imediatŭ în *Bistriţa* instituţiunea vecinătăţilorŭ, ca fiindŭ o instituţiune nerecunoscută prin lege. — Aşa e, pentru că legea suntŭ fişpanii şi totulŭ atêrnă de acestĭ satrapĭ.

—x—

Ḍiarului germanŭ „Die Arbeit,« ce apare în Gratz, ministerulŭ de interne i-a sustrasŭ debitulŭ postalŭ pentru teritorulŭ ungarŭ, sub cuvêntŭ că ar profesă principii socialiste şi ar agita în contra ordinei publice de statŭ şi sociale.

—x—

Ca sĕ aibă şi cetitorii noştri câtuşĭ de puţină ideiă despre *literatura beletristică maghiară*, reproducemŭ câteva rêndurĭ dintr'o nuvelă próspĕtă a celui „mai renumitŭ scriitorŭ maghiarŭ« din timpurile de faţă, Abrányi Kornél: »Sĕrmanele femei! Câtă graţiă, câtă frumuseţă, câtŭ tesaurŭ prăpădescŭ ele şi în sfêrşitŭ, câtŭ de evlaviόse sunt şi câtŭ se mai rógă! Şi Dumneḍeu totuşĭ le ascultă! Pentru că deşi mai în tóte intră draculŭ până ce suntŭ tinere, dér pe nicĭ una nu o duce, décă a îmbĕtrânitŭ séu s'a învechitŭ“. — „Kulturegyletulŭ“ l'ar puté decora.«

—x—

Inspectorulŭ scolarŭ alŭ comit. *Bihorŭ* a adresatŭ viceşpanului o cerere, ca localităţile române *Nemoescĭ* şi *Tărcăiţa* sĕ se maghiariseze în »Vajdafalva« şi „Tarkany“. — Totŭ de géba, căcĭ ele românescĭ vorŭ rĕmâne.

—x—

Ţigările ce se vêndŭ în statulŭ ungarŭ suntŭ atâtŭ de miserabile, încâtŭ însuşĭ „Pester Lloyd‘ ḍice, că e fericitŭ acela, care nu fuméză. Elŭ are în redacţiă o ţigară, în care e o şuviţă de pĕrŭ în locŭ de tutunŭ.

—x—

Agio vamalŭ s'a stabilitŭ în Austro-Ungaria cu 25% pe luna Mai.

—x—

Regele şi Regina României au primitŭ din partea regimentului 3 de liniă, în ḍiua de 30 Martie, unŭ frumosŭ cadou, representândŭ busturile Maiestăţilorŭ Lorŭ, săpate, în lemnŭ cu multă măestriă de d. Petre Condescu, absolventŭ alŭ şcólei de meserii dela Pantilimon. Tênĕrulŭ artistŭ are, spune „România Liberă,« numai 22 de anĭ.

—x—

Regina României a împărţitŭ, scrie »Românulŭ,“ femeilorŭ sĕrace din Bucurescĭ de sĕrbătorĭ suma de 2000 lei.

—x—

»Rĕsboiulŭ« află, că în sĕptĕmâna acésta vorŭ pleca

din *Iașĭ* 220 familii israelite, care se ducŭ a'și căuta traiulŭ în *America.* Comunitatea israelită din localitate a începutŭ deja sĕ facă preparativele necesare.

—x—

D. Nicolae Crețulescu, fostŭ ambasadorŭ la Petersburgŭ, a aderatŭ la statutele »Asociațiunii ortodoxe române«, scrie »Epoca". „Rĕmânêndŭ acum în țêră d-sa precum și d. Alexandru Mavrocordatŭ, fostŭ șambelanŭ alŭ M. S. Regelui, vorŭ face parte din comitetulŭ dirigentŭ alŭ asociațiunii. Fiindcă vorbimŭ de Asociațiunea ortodoxă, putemŭ anunța, că ea va constitui în curêndŭ unŭ comitetŭ și în Capitală, pentru a activa lucrările sale. Odată cu deschiderea sesiunii sfântului Sinodŭ de estimpŭ, Asociațiunea va întreprinde o acțiune energică în contra propagandei papistașe, care a luatŭ o atitudine amenințătóre, prin ultima epistolară a Episcopului papalŭ din Bucureștĭ".

—x—

Societatea »Buna Vestire" a dómnelorŭ din *Romanŭ* a împărțitŭ sĕracilorŭ d'acolo suma de 400 lei pentru sĕrbătorile Pascilorŭ.

—x—

Grecii aflătorĭ în *România* au începutŭ sĕ se mișce în favórea patriei lorŭ, dice »Națiunea.« Mai mulțĭ comercianțĭ marĭ din Bucurescĭ și din alte orașe au deschisŭ liste de subscripțiunĭ pentru susținerea armatei grecescĭ.

—x—

Guvernulŭ rusŭ face marĭ cumpărărĭ de vite la *Brăila* și *Galațĭ.*

(†) **Simionŭ Mărgineanu,** simpaticulŭ nostru concetățênŭ, capabilulŭ advocatŭ, bravulŭ și zelosulŭ Românŭ, s'a dusŭ din mijloculŭ nostru în cealaltă lume lipsită de durerĭ și de necasurĭ. S'a dusŭ prea curêndŭ, tênĕrŭ încă, în vigórea etății, lăsândŭ o familiă numerósă fără sprijinŭ. Rĕposatulŭ a fostŭ înainte cu vr'o câțĭva anĭ și colaboratorŭ la fóia nóstră, mai de de multŭ a colaboratŭ la diarulŭ „Federațiunea", ce a apărutŭ în Pesta. In totdéuna s'a distinsŭ prin diligența și zelulŭ sĕu adevĕratŭ românescŭ, elŭ era de toțĭ iubitŭ, și îmormêntarea lui, la care a luatŭ parte unŭ mare numĕrŭ de amicĭ și cunoscuțĭ, a fostŭ o viuă dovadă de simpatia, de care s'a bucuratŭ. — Cu inima plină de întristare îi dicemŭ: Dormĭ în pace iubite confrate, amintirea ta între noi va remâné neștérsă!

Neadevĕrurĭ și scorniturĭ.

Sĕlagiu, 14 Aprilie 1886.

Cetitorii îșĭ vorŭ aduce aminte de articululŭ publicatŭ în N-rulŭ 36 alŭ »Gazetei,« sub titlulŭ „Buciumărĭ patriotice,« referitorŭ la unŭ articulŭ »nevăpsitŭ« ce au apărutŭ în fóia maghiară »Sz. Somlyó." In acelŭ articulŭ am arătatŭ destulŭ de clarŭ căile strâmbe pe carĭ umblă capii acestei foi. Atuncĭ am scrisŭ cu reservă, o grămadă din cele mai puternice argumente mi le-am ținutŭ până ce dumnealorŭ vorŭ nega afirmările mele, căcĭ aveam firmă speranță că se vorŭ încerca a se spala de tina ce le-am fostŭ împroscat'o în față. Am așteptatŭ $1^1/_2$ lună cu cea mai mare curiositate se vĕdŭ ce o sĕ fiă rĕspunsulŭ de sĕ tragănă atâta vreme? Prea bine, sciam însĕ că nu potŭ sĕ rĕspundă decâtŭ nisce lucrurĭ ne adevĕrate. Și nu m'am înșelatŭ, — căcĭ chiar așa s'a sfĕrșitŭ parada cea mare. In „posta redacțiunii" au atinsŭ puținŭ córda, dér o-au atinsŭ de totŭ puținŭ, ca sĕ nu facă larmă mare. Pe câtŭ de puținŭ o-au atinsŭ, pe atâtŭ de mare larmă a făcutŭ, căcĭ eu am unŭ audŭ fórte finŭ. Sciu și aceea, pentru-ce n'au trasŭ mai tare cu arculŭ pe córde. Le spunŭ verde. că din frică ca nu cumva córdele carĭ suntŭ prea încordate, sĕ se rupă. Și étă ce melodiă au trasŭ atâtŭ de „piano»: „P. în locŭ. Redactorulŭ e rĕspundĕtorŭ pentru fie-care articulŭ, dér numai biroulŭ de pressă. Așa déră cu rĕspunsulŭ ițĭ rĕmânemŭ datorĭ, dér d-tale ițĭ stă calea deschisă sĕ-țĭ facĭ reflecsiunile, și décă vorŭ fi scrise în tonŭ cuviinciosŭ le vomŭ publica. Cunóscemŭ însĕ noi persónele dela carĭ primimŭ articlii spre publicare."

Aceste suntŭ patru dicerĭ și la aceste voescŭ sĕ rĕspundŭ în patru puncte principale: 1. O absurditate grósnică a comisŭ d-lŭ H. când face alusiune la P., ca la o persónă care i-arŭ fi atacatŭ, căcĭ eu nicĭ când nu sunt și n'am fostŭ P.

Îi spunŭ fără sfială că a mințitŭ, și-lŭ sfătuescŭ, că numai atuncĭ sĕ se provóce la persónă, când va puté documenta. Dér de alt cum ce are d-sa cu P? și de ce nu sĕ emite la desbaterea lucrului? Pe astfelŭ de căi umblă numai ómenii de calibrulŭ d-sale, carĭ în lipsă de adevĕrŭ și documente alérgă de stau sĕ se îmbórboce preste capŭ după clevete și scorniturĭ rĕutăcióse. Provocărĭ de felulŭ acesta facŭ numai ómenii lașĭ, și nu cei cu putere și caracterŭ bărbătescŭ! 2. Dice d-lŭ H, că „Redactorulŭ e rĕspundĕtorŭ numai biroului de pressă.« O astfelŭ de afirmare nu-o póte susținé, decâtŭ unŭ individŭ cu puține cunoscințe sociale. Décă dv. vețĭ îndruma pe toțĭ carĭ voescŭ a-șĭ face reflesiunĭ asupra atacurilorŭ din partea D-vóstre, neadevĕrate și nemeritate, la »procesŭ de presă," Vĕ asigurŭ că mulțĭ vorŭ urma pe notarulŭ ungurŭ X din N. care va abdisŭ de abonamentŭ din cause de acestea, și nu multŭ timpŭ vețĭ fi ferictțĭ a vĕ mai făli în colónele diarului »Sz. Somlyo." Astfelŭ vorbescŭ ómenii îngâmfațĭ și egoiștĭ! 3. Dice d-lŭ H. „ițĭ stă calea deschisă, fă-țĭ reflesiunile în tonŭ cuviinciosŭ și le vomŭ publica."

Acestŭ învĕțŭ ilŭ respingŭ cu cea mai mare indignațiune, neavêndu nicĭ o lipsă de scóla D-tale. Eu am făcutŭ ce am avuiŭ de-a face, ér acuma urmédă rêndulŭ d-tale. Rădică-te décă te simțescĭ tare! nu-mĭ incresta fără dovedĭ că am scrisŭ în tonŭ necuviinciosŭ, căcĭ, până ce nu-mĭ vei aduce probe. te declarŭ de sacŭ de minciunĭ și orbitŭ de ambițiune! Ér încâtŭ pentru sfatulŭ, ca sĕ-mĭ facŭ reflesiunile în foia d-vóstre vĕ spunŭ că mai bine le aruncŭ în apă 4. In punctulŭ precedentŭ am citatŭ dicerea d-lui H., în care dice, că reflesiunile în tonŭ cuviinciosŭ le va publica; acuma étă ce dice în ultima dicere: „cunóscemŭ noi bine persónele dela carĭ primimŭ articlii spre publicare și așa suntemŭ odihnițĭ în acéstă privință."

Intre aceste dicerĭ lipsesce nexulŭ logicŭ — și așa dicêndŭ sĕ îmbucă ca dinții mașinei pneumatice. Aicĭ denégă ce în precedenta concedea. Sĕ-mĭ fiă permisŭ d-le H. sĕ te întrebŭ, din ce punctŭ de vedere dicĭ: ultimele? Dóră cugețĭ că numai D-ta escĭ în lume omŭ sciutŭ? Nu credŭ sĕ nu fiă și aițĭ încă și mai sciuțĭ decâtŭ d-ta și ca cei „dela carĭ primițĭ articulii spre publicare."

Nu-i bine, crede-mĕ, că omulŭ „micŭ" sĕ se arate „mare," că înzadarŭ se ridică elŭ în degete, totŭ nu se vede décă intră în céta celorŭ „marĭ."

Ataculŭ făcutŭ contra lui P. ca neadevĕratŭ ilŭ respingŭ, articlulŭ publicatŭ în Nr. 36 alŭ „Gazetei" ilŭ susținŭ în totŭ întregulŭ sĕu, ér pe d-vóstră vĕ facŭ atențĭ la „firmă" și vĕ provocŭ, că décă ațĭ aflatŭ ceva vătămătorŭ séu neadevĕratŭ în acelŭ articulŭ alŭ meu. sĕ vĕ arĕtațĭ durerile în fóia D-vóstre în tonulŭ care vĕ place, și nu atacațĭ persóne străine. Atâta pentru melodia trasă „piano," ér décă vețĭ începe „forte," eu asemenea, că am córde destulŭ de bune. *Cușma.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

ROMA, 27 Aprilie. — O depeșă a consulului italianŭ din Aden (la cóstele sudvestice ale Arabiei) cu data de 25 Aprilie arată, că Sultanulŭ din Harrar (Africa ostică, la marea Roșiă) a pusŭ sĕ omóre pe toțĭ Europenii d'acolo; 200 de soldațĭ au atacatŭ espedițiunea italiană scientifică a contelui Porro omorîndu-lŭ lângă Gildezza împreună cu toțĭ părtașii espedițiunei, a ocupatŭ Gildezza făcêndŭ prisonieră garnisóna anglo-egipténă in numĕrŭ de vr'o 100 de ómenĭ.

CANEA, 27 Aprilie. — Câte o corabiă cuirasată germană, engleză, italiană, austro-ungară au părăsitŭ la 25 Aprilie diminéța Sudabai, ducêndu-se la Pireu.

ATENA, 27 Aprilie. — Ambasadorulŭ francezŭ a comunicatŭ la 24 Aprilie ministrului Delyanis depeșa lui Freycinet, care accentuéză sfatulŭ, ca Grecia sĕ se întórcă la o politică înțeléptă câtă vreme mai e încă timpŭ, deórece vine dela o putere amică. Francia nu va uita niciodată, că Grecia a cedatŭ rugărei Franciei.

PARISŬ, 27 Aprilie. — Scirea „Agenției Havas": Cabinetulŭ grecescŭ a comunicatŭ guvernului francezŭ, că la stăruirea Franciei consimte a desarma.

ATENA, 28 Aprilie. — Demobilisarea începe neamênatŭ. Erĭ a domnitŭ mare iritațiune, nu este însĕ temere că se vorŭ nasce turburărĭ.

ROMA, 28 Aprilie. — Unŭ decretŭ regescŭ disolvă camera ordonândŭ noue alegerĭ. Noulŭ parlamentŭ e conchiămatŭ pentru diua de 10 Iuniu.

LONDRA, 28 Aprilie. (Agenția Reuter). Escadra internațională s'a întorsŭ dela Atena. Corăbiile ancoréză pe mare în Pireu.

Apelŭ.*)

Suntemŭ în sĕrbătorile Invierei Domnului; toțĭ ne bucurămŭ și dămŭ laudă lui Dumnedeu, că ne-a învrednicitŭ a le ajunge în pace; toțĭ ne rugămŭ lui Dumnedeu se ne învrednicéscă și pe anii viitorĭ a le ajunge baremĭ așa; așa facemŭ și așa trebue sĕ facemŭ ca creștinĭ. Dér avemŭ frațĭ în nefericire, în mare lipsă, peritorĭ de fóme chiar. Suntŭ frații Băsnenĭ, carĭ într'o óră și jumĕtate rĕmaseră în câmpulŭ golŭ, lipsițĭ de case, bucate, haine, fără nimicŭ, numai cu sufletulŭ din óse și cu ce biețĭ avură pe ei. La 10 l. c. st. n. adecă la $12^1/_2$ óre d. a. arserĕ în Basna 106 familii și adecă: 56 Sasĭ, 47 Românĭ și 3 Țiganĭ. Vêntulŭ fiindŭ mare, nu putură bieții nefericițĭ localisa foculŭ nicĭ a scăpa câte ceva din flacările lui. Românii și Țiganii suntŭ neasigurațĭ, afară de câțĭva inșĭ, suntŭ decĭ de săritŭ în apă orĭ de luatŭ lumea'n capŭ. — Intru ajutorarea acelorŭ frați

*) Celelalte diare suntŭ rugate a reproduce acestŭ apelŭ. I. P. R.

FOILETONŬ.

Sĕrăcia și ajutorarea ei.

(Estrasŭ dintr'o conferință a d-lui senatorŭ O. Alesius.)

(Fine.)

Basa ingrijirei sĕracilorŭ, adecă statistica sĕracilorŭ, care cercetéză tóte referințele personale și de avere ale celorŭ lipsițĭ și care le ține în supraveghiare, lipsesce, și se dă după principiile primitive, acelorŭ sĕracĭ, carĭ dovedescŭ printr'unŭ certificatŭ medicalŭ nedestoinicia d'a lucra și printr'unŭ certificatŭ dela vecinătate, adeveritŭ de capitanatulŭ orașului, sĕrăcia lorŭ, mai de parte stăruința lorŭ în Brașovŭ și lipsa de persóne îndatorate prin lege a-i ajutora, li se dă, dicŭ, din cassa orașului séu a sĕracilorŭ unŭ ajutorŭ lunarŭ de 3—4 fl. celorŭ adulțĭ, și 2 fl. copiilorŭ până la etatea de 16 anĭ împlinițĭ; sume mai marĭ de 10—20 fl. lunarŭ sĕ dau vĕduvelorŭ de funcționarĭ, de preoțĭ, de învĕțătorĭ și de alte persóne.

In modulŭ acesta, au primitŭ în 1885 din fondulŭ sĕracilorŭ orășenescŭ 295 persóne ajutóre în sumă de 8848 fl., mai plătindŭ comuna și suma de 5500 fl. cheltuelile bolnavilorŭ sĕracĭ în spitalŭ, și 8900 fl. pentru îngrijirea sĕracilorŭ din cassa de neputincioșĭ (Petcuțŭ), 1500 fl. pentru lemnele împărțite la sĕracĭ, așa că cheltuelile pentru îngrijirea sĕracilorŭ, din cassa orașului și a sĕracilorŭ, se urcă pe anŭ la 24—25,000 fl.

Sub administrarea magistratului orășenescŭ stau mai departe următórele fondurĭ destinate pentru binefacerea publică:

1) Fondulŭ casei de lucru, încă nerealisată, formatŭ mai cu sémă din darea pe cânĭ, și care a ajunsŭ cifra de 17,500 fl. 2) Fundațiunea Stefanŭ și Maria Hermann în sumă de 1960 fl., destinată pentru sprijinirea țĕsĕtorilorŭ de pânză sĕracĭ. 3) Fundațiunea în memoria căsătoriei părechiei nóstre domnitóre cu 583 fl., destinatŭ pentru sprijinirea unei părechĭ tinere căsătorite. 4) Fundațiunea principele de corónă Rudolfŭ cu 602 fl. destinată pentru îmbrăcarea copiilorŭ sĕracĭ la Crăciunŭ. 5) Legatulŭ Maria de Langendorf cu 4200 fl. destinatŭ pentru sprijinirea duorŭ vĕduve sĕrace. 6) Legatulŭ Stefan Molnar cu 2049 fl. destinatŭ pentru îmbrăcarea copiilorŭ sĕracĭ în Vinerea mare. 7) Fondulŭ casei neputincioșilorŭ (Petcuțŭ) cuprindêndŭ fundațiunea Fridr. Gerger per 2345 fl. în sumă de 8902 fl., destinată pentru susținerea neputincioșilorŭ sĕracĭ în cassa neputincioșilorŭ orășenéscă. 8) Fundațiunea Wehrmacher cu 9851 fl. destinată totŭ pentru susținerea neputincioșilorŭ în acea casă. 9) Fundațiunea Dr. Iohann Pleker în sumă de 42,651 fl. destinată pentru sprijinirea cetățenilorŭ sĕracĭ fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Suma totală a acestorŭ fondurĭ se urcă la 81,276 fl, la care se va adauga la timpŭ și fundațiunea Mathilda de Trauschenfels de peste 100,000 fl, destinată totŭ pentru îngrijirea săracilorŭ. Afară de comuna orășenéscă, au luatŭ parte în modŭ însemnatŭ la îngrijirea generală a săracilorŭ și diferitele comune bisericescĭ, mai multe reuniunĭ de binefacere, precum și singuratice institute de banĭ, în fruntea cărora e Cassa de economiă generală.

Fondurile și fundațiunile pentru săracĭ și orfanĭ ale comunei bisericescĭ evang, dinăuntrulŭ orașului și ale filialelorŭ ei se urcă, după raportulŭ anului 1885, la 90,840 fl. 75 cr.

Afară de îngrijirea de sĕracĭ deschisă, întâlnimŭ în Brașovŭ și îngrijirea închisă séu în institute, și adecă în Casa neputincioșilorŭ aflămŭ 32 bărbațĭ și 30 femei, în edificiulŭ spitalului evang. pentru femeile sĕrace în Blumĕna 14 femei, în casa sĕracilorŭ rom. catolică în Blumĕna 8 bărbațĭ și 15 femei, în orfelinatulŭ senatorului Iohann Tartler 9 băețĭ și 6 fete, în casa de educațiune ev. 16 băeți, la reuniunea femeilorŭ pentru educarea orfanilorŭ sĕracĭ 8 fete. Numĕrulŭ totalŭ alŭ persónelorŭ îngrijite în aceste institute e de 113, dintre care 56 de sexŭ bărbătescŭ și 57 de sexŭ femeescŭ. Sumele ce se cheltuescŭ în scopurĭ de binefacere publică peste totŭ în Brașovŭ *trecŭ peste 70,000 fl.*

Representanța nóstră orășenéscă, convinsă fiindŭ că, în urma decăderei micei nóstre industrii, a comerciului și comunicațiunei în orașulŭ Brașovŭ, lipsa mărindu-se, e o urgentă nevoiă d'a se regula îngrijirea nóstră publică de sĕracĭ, s'a hotărîtŭ sĕ se ocupe mai d'aprópe cu organisarea îngrijirei orășenescĭ a sĕracilorŭ și comisiunea aleásă pentru facerea unui statutŭ alŭ sĕracilorŭ orașului Brașovŭ a avutŭ în vedere sistemulŭ de îngrijire a sĕracilorŭ urmatŭ de orașulŭ Elberfeld, care e o scólă mare, purifică moralicesce, crează stărĭ cetățenescĭ sănĕtóse, e o scólă din care învețĭ a te stăpâni și a te administra,

Românî şi nefericiţî Ţiganî sĕ sărimŭ cu micŭ cu mare bogatŭ şi sĕracŭ, care cu câtŭ ne trage inima, căcî datorî suntemŭ a o face acésta.

Din parte-mî mĕ însărcinezŭ a aduna mila bănéscă şi a o duce nefericiţilorŭ la faţa loculuî, unde o voiu împărţi în proporţiunî drepte cu pierderile avute ér resultatulŭ şi computulŭ luĭ voiu publica în tóte foile nóstre.

Dreptŭ aceea, în numele nefericiţilorŭ Românî şi Ţiganî din Basna, rogŭ pe toţî marinimoşii şi binesimţitorii cetitorî ca: *cine câtŭ s'a îndura sĕ trimită la adresa Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ*, învĕţătorŭ şi redactorŭ la „Cărţile Săténuluî Românŭ," în *Blaşiu* (Balázsfalva.)

Incendiu.

Despre foculŭ din Basna ni se scriu următórele din *Cetatea de Baltă*: „La 9 Aprilie, pe la 11 óre diminéţa, în Basna a isbucnitŭ unŭ focŭ gróznicŭ, care se ḑice a se fi escatŭ din jăraticulŭ căḑutŭ din pipa unuĭ Sasŭ, Simel Hantzi; foculŭ ajutatŭ de unŭ vêntŭ puternicŭ, dela 11 óre până la unŭ pătrarŭ pe douĕ óre după améḑi, a mistuitŭ totulŭ; fiindŭ timpulŭ lucruluî, ómenii au fostŭ la câmpŭ cu plugurile şi la vii, şi numaĭ fórte puţinî au fostŭ pe acasă; femeile carî au fostŭ pe acasă, vĕḑêndŭ furia foculuî, care sĕ estindea răpede, şi din capulŭ comuneĭ dela Simel Hantzi şi-a luatŭ mersulŭ în sborŭ răpede pe ambe uliţele, aşa câtŭ nimenea nu se putea apropia sĕ stingă sĕu sĕ scótă ceva înfricate grozavŭ, cu pruncî cu totŭ, şi-au părăsitŭ casele şi s'au aşeḑatŭ pe unŭ rîtŭ afară din comună. Dómne tristŭ spectaculŭ. Uniĭ nenorociţî, alergândŭ dela câmpŭ în fuga mare şi în ruptulŭ capuluî, nu maî cunosceau unde le-au fostŭ căsuliele şi edificiile laterale; jumătate trupa pompierilorŭ din Mediaşŭ (jumătate a fostŭ ordonată la Şaroşulŭ săsescŭ, unde totŭ în aceea ḑi au arsŭ 5 case) a alergatŭ spre a stinge, a ajunsŭ târḑiu şi n'a putută ajuta nimicŭ; 147 familiĭ române şi săsescî totalŭ devastate prin acestŭ teribilŭ elementŭ, au rĕmasŭ sub ceriulŭ liber, au arsŭ viţeĭ, mulţime de porcî şi galiţele tóte. Intre nenorociţî se află şi preotulŭ rom. gr. cath. Niculae Porea. Dauna încă nu s'a constatatŭ, déră întru adevĕrŭ că e fórte mare, se ḑice că partea cea maĭ mare au fostŭ asiguraţî, se înţelege că numaĭ casele şi edificiele laterale, dér nu şi aparatele şi celelalte."

DIVERSE.

NECROLOG. Simeonŭ Mărginean, advocatŭ, după o suferinţă scurtă a adormitŭ în Domnulŭ, Vinerî 11 (23) Aprilie 1886, în etate de 39 anî. Despre acéstă durerósă perdere incunosciinţéză pe toţî amicii şi cunoscuţiĭ defunctuluĭ jalnica luĭ soţie *Cornelia* născ. *Strĕmbu*, în numele sĕu, precum şi în numele nevĕrstnicilorŭ fiĭ *Corneliu, Alexandru, Stelina* şi *Coralia* şi, în fine, în numele fraţilorŭ, surorilorŭ şi cumnaţilorŭ repausatuluĭ. Remăşiţele pămêntescî s'au îmormêntatŭ Lunî, a doua ḑi de Pascî. din casa rece a cimiteruluĭ bisericeĭ Sfluĭ Nicolae din Scheiu şi s'au aşeḑatŭ spre eternulŭ repausŭ în cimiterulŭ aceleiaşĭ sf. bisericî.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

***

Catastrofa din Stry. — Incendiulŭ a devastatŭ oraşulŭ Stry în modŭ îngrozitorŭ. Treĭ părţî din oraşŭ suntŭ distruse. O ideă despre violenţa foculuĭ o dă faptulŭ, că scânteile sburau până în satele vecine, unde au şi arsŭ 15 bordeie. A fostŭ prefăcutŭ în cenuşă şi unŭ cantonŭ, multe chilometre departe de Stry. La maĭ multe mile împrejurŭ se simţea mirosŭ intensivŭ de focŭ şi flacările se vedeau de pe la Mikolaiow. In timpulŭ incendiuluĭ din oraşŭ, s'au întêmplatŭ scene îngrozitóre. Oamenii îşĭ expuneau viaţa spre a scóte din flacărî bĕtrânî, copiiĭ şi bolnavî, dintre care uniĭ muriau numaĭ de căldură. Faţă cu acéstă catastrofă teribilă lumea îşĭ perduse capulŭ, remâindŭ ca paralisată. Maĭ mulţî locuitorî şi-au luatŭ viaţa, vĕḑêndu-se ruinaţî; alţiĭ au fostŭ cuprinşĭ de apatie. O mare parte dintre locuitorî a fugitŭ în comunele vecine, târîndŭ cu dênşiĭ lucrurî fără valóre, pe când multe obiecte preţióse şi banĭ au peritŭ. Grădinile afară de oraşŭ suntŭ pline de mobile şi în jurulŭ lorŭ stau femeĭ şi copii, plângêndŭ de gróză, frigŭ şi fóme. Arḑêndŭ localurile de închisóre, toţî arestanţiĭ fugindŭ s'au folositŭ îndată spre a comite hoţii şi jafurî. Mulţî străinî au suferitŭ de-asemenea pagube, arḑêndu-le efectele în oteluri. Au arsŭ actele şi archivele tribunaluluĭ, ale primăriei şi bisericeĭ, precum şi ale institutelorŭ publice. Din edificiele publice au scăpatŭ numaĭ treĭ. Deşi foculŭ sĕ întindea dela casă la casă, totuşî unele zidirî la mijlocŭ au rĕmasŭ neatinse ca prin minune. Până la 19 Aprilie s'au găsitŭ 60 de cadavre. 7000 de persóne au perdutŭ totŭ ce au avutŭ. Foculŭ nu e stinsŭ nicî până acum. Impĕratulŭ, auḑindŭ despre acéstă catastrofă, a trimisŭ imediatŭ 5000 de florinî. — Guvernatorulŭ Zaleski a cerutŭ prin telegrafŭ ajutorŭ militarŭ dela Lembergŭ. Unŭ batalionŭ de infanterià a plecatŭ la Stry. Administraţia militară dă corturî celorŭ rĕmaşî fără adăpostŭ. Sumele şi ajutórele ce se adună suntŭ cu totulŭ insuficiente. Sĕ ḑice, că se va face unŭ împrumutŭ de maĭ multe milióne florinî spre a veni în ajutorulŭ victimelorŭ aceste catastrofe.

***

Nu mai suntŭ orbĭ? — Foile francese spunŭ, că Academia de medicină din Parisŭ se ocupă acum cu esaminarea uneĭ descoperirî prea importante a doctoruluĭ Emil Martin, membru alŭ facultăţiĭ de medicină din Marsilia. Este vorba de-a face pe orbî, în modŭ artificialŭ, sĕ vadă, şi anume prin mijloculŭ unuĭ aparatŭ de platină, menitŭ sĕ înlocuiéscă efectele pe carî le produce lumina asupra camereĭ obscure a ochilorŭ. Fiindcă punerea aprópe fără durere a aparatuluĭ se face pe cale curatŭ chirurgicală, se speră că încercările vorŭ duce la unŭ resultatŭ favorabilŭ. — Lucru greu de creḑutŭ.

Dare de sémă.

Cetindŭ mulţămita publică din „Gazeta Transilvaniei" Nru. 55 a. c. dela petrecerea din 1 (13) Faurŭ 1886 la Hotelulŭ Unionŭ, în folosulŭ copiilorŭ sĕracî de la scóla rom. gr. or. din Braşovulŭ-vechiu şi vĕḑêndŭ frumosulŭ venitŭ de 110 fl. 10 cr., îmĭ iau libertatea, deşi pré târḑiu, a vĕ ruga, Domnule Redactorŭ a da locŭ următóreĭ dărî de sémă despre susŭ amintita petrecere, la care am luatŭ parte dela începutŭ până la fine.

Petrecerea a fostŭ împreunată cu teatru, cântece, declamărî şi apoi danţŭ. La ridicarea cortineĭ în mijloculŭ maĭ multorŭ fete şi ficiorî îmbrăcaţî în frumosulŭ costumŭ naţionalŭ, stândŭ zelosulŭ învĕţătorŭ Candidŭ *Muşlea*, începură a cânta »Deşteptă te Române". După aceea a urmatŭ joculŭ de scenă „Mare lucru e scóla". Rolurile au fostŭ bine jucate de d-niĭ C. Muşlea şi St. Popŭ tipografŭ, ca fruntaşĭ aĭ satuluĭ, asemenea şi d-niĭ Const. Georgescu şi Nic. Jugănaru tipografî, ca »Vrajbă şi Furtună" aŭ făcutŭ multŭ hazŭ. Poesia „Sila" fiindŭ declamată de d-ra M. Jugănaru a impresionatŭ pe mulţî prin gesturile şi intonarea destulŭ de potrivită. Poesia »Peneşŭ Curcanulŭ« încă a fostŭ bine declamată de N. Râşnoveanu, elevŭ la scóla de repetiţiă. Corurile „Hora fetelorŭ", »Pe câmpia Turdeĭ«, şi »Rugăciunea Românuluĭ« au fostŭ bine esecutate.

Surprinderea a fostŭ maĭ mare când apărură patru-spre-ḑece tinerî cu conducĕtorulŭ lorŭ în frunte C. Perşinaru, studentŭ, îmbrăcaţî în costume naţionale, păşindŭ cu pasŭ românescŭ, cântândŭ musica Marşulŭ luĭ Mihaiu Viteazulŭ, sĕ aşeḑară într'unŭ cercŭ frumosŭ şi jucară „Căluşarulŭ" şi „Bătuta;" aplaudaţî de publicŭ au repetatŭ figurile din urmă.

După aceea a urmatŭ petrecerea cu danţŭ, începêndŭ cu „Hora juniIorŭ«, care horă a fostŭ de tótă lauda, fiindŭ jucată de bĕtrânî şi tinerî, cu unŭ simţŭ adevĕratŭ românescŭ. Petrecerea a decursŭ în bună regulă până diminéţa la şése ore, mulţămită comitetuluĭ aranjatorŭ şi priveghiătorŭ. Vĕḑêndŭ şi de astă dată cum inteliginţa română din Braşovŭ scie sprijini scopurile filantropice naţionale, dea Dumneḑeu ca şi pe viitorŭ totŭ cu acelŭ zelŭ sĕ sprijinéscă atarî scopurî.

Braşovŭ, 1886.

Unŭ participantŭ.

Dare de sémă,

despre veniturile şi spesele baluluĭ Reuniunei femeilorŭ Române din Aradŭ, datŭ în 25 Februariu 1886.

(urmare.)

Prin colecta D-neĭ *Irina Mladin* din Curticiu 32 fl., dela: Irina Mladin 3 fl., Emilia Radnean 5 fl., Carolina Mladin 3 fl., Emilia Mikelles 2 fl., Maria M. Budai 1 fl., Ecatarina Ursŭ 2 fl., Marie Ursŭ 1 fl., Sabina Miron 2 fl., L. Tamaşdan 1 fl., Sofia Mladin 1 fl., Flóre Albiciu 2 fl., Alaisia Doboş 2 fl., Lucreţia Crainic 1 fl., Cristina Codrean 2 fl., Elisabeta Poliş 2 fl., Etelca Iulia Mladin 2 fl. —

Prin colecta D-neĭ *Silvia Feier* din Boroşineu 20 fl. dela: George Feier 5 fl., Parteniu Zaslo 2 fl., Ioanŭ Cornea 3 fl., George Balta 1 fl., Mihailŭ Feier 3 fl., Iosif Serb 2 fl., Gavril Bogye 1 fl., Teodor Mărcuţ 1 fl., Nicolau Barbuş 1 fl., Elisabeta Duma 1 fl. —

Prin colecta D-neĭ *Lucreţia Olariu* din Deva 18 fl. — dela: Lucreţia C. Olariu 4 fl., Elena Pop Longin 2 fl., Solyom Véghső Maria 1 fl., Klari Popŭ 50 cr., Kapera Josseflne 1 fl., Anna Petco 2 fl., Maria Nicóra 1 fl., Letiţia şi Emilia Papiu 2 fl., Elena Simionaş 1 fl., Alecsandru Moldovan 2 fl., I. Lazariciu 50 cr., Regina Dragomir 1 fl. —

Prin colecta d-neĭ Maria Cosma din Sibiiu 17 fl. dela: Mironŭ Romanulŭ 5 fl., Nicolae Popea 2 fl., Dr. Ilarian Puşcariu 2 fl, Nicanor Frateşiu 2 fl., Ana Moga 1 fl., Maria Hanea 1 fl., Şuluţŭ 1 fl., Maria Cosma 2 fl., Elena Popescu 1 fl.

Prin colecta d-neĭ Anastasia Tempea în Taraculŭ mare 16 fl. 50 cr. dela: Anastasia Tempea 2 fl., Catarina Kecsi 2 fl., Ana Fizeşanŭ 1 fl., Viόra Serbŭ 1 fl., Maria Dârz 2 fl., Ana Marcoviciu 1 fl., Catarina Negran 50 cr., Lucia Vulcanŭ 2 fl., Elena Magda 1 fl., Sofia Popoviciu 2 fl., Dragina Bărbulescu 1 fl., Selagian Catalina 1 fl.

Prin colecta d-neĭ Iulia Bocşanŭ din Curticiu 14 fl. 70 cr. dela: Iulia Bocşanŭ 5 fl, George Orz 50 cr. S. Bocşanŭ 1 fl., Virgiliu Pap 51 cr., Iulia Bocşanŭ 50 cr., Hortensia Paguba 50 cr., Nic. Popa 52 cr. Botta 27 cr., S. Siclovan 20 cr., Fejér Domokos 1 fl., A. Buchta 30 cr., Wilág Mór 50 cr., Deuts Jacab 20 cr., G. Cinpuliga 50 cr., Silvia Cinpuliga 1 fl., Florian Ciora 20 cr., Ignat Ursŭ 50 cr., Maria Popa 1 fl., Gavrilŭ Faurŭ 50 cr.

(Va urma.)

şi obicînuesce publiculŭ, prin propria'i esperienţă, la o lucrare frumósă, ideală şi cu tóte astea necesară, la serviciu pentru binele publicŭ. Ingrijirea de săracî în Elberfeld este înainte de tóte într'acolo, d'a aduce pe săracî, câtŭ se póte, la nedependinţă şi d'a educa pe copiĭ lorŭ de membriĭ trebuincioşĭ societăţiĭ, prin urmare nu e vorba numaĭ de a da sprijinŭ şi elemosină, ci prin întocmirî corĕspundĕtóre scopuluĭ se lucréză contra sărăciriĭ şi pe omulŭ decăḑutŭ prin nevoiă şi miseriă sĕ-lŭ ridice érăşĭ şi sĕ-lŭ păstreze societăţiĭ.

Deşi acestŭ sistemŭ nu se póte adopta întocmaĭ aci în Braşovŭ, din causa cheltueliIorŭ celorŭ enorme ce se cerŭ, căcî precum am arĕtatŭ într'unŭ raportŭ ca referentŭ alŭ magistratuluĭ, cheltuelile îngrijiriĭ oraşenescî a săracilorŭ s'arŭ suĭ pe anŭ celŭ puţinŭ cu 10—15,000 fl., totuşî unele forme, potrivite referinţelorŭ nóstre, din aceste întocmirî se potŭ introduce, precum: 1) A împărţi întregŭ teritoriulŭ oraşuluĭ într'unŭ anumitŭ numĕrŭ de cercurî de săracî, subordinatŭ fiecare câte unuĭ îngrijitorŭ de săracî; 2) A întruni pe maĭ mulţî îngrijitorî de săracî sub unŭ anumitŭ consiliu alŭ săracilorŭ; 3) Unŭ biurou statisticŭ condusŭ de funcţionarî orăşenescî ar ave sĕ 'ngrijéscă de statistica săracilorŭ; 4) Acestŭ organismŭ, care ar ave sĕ mânuéscă după unŭ regulamentŭ anumitŭ îngrijirea săracilorŭ, ar forma comisiunea orăşenéscă pentru săracî.

In urma decăderiĭ industrieĭ micî, comerciuluĭ şi comunicaţiuneĭ, suferŭ nevoiă şi miseriă sute dintre concetăţeniĭ noştri. Şi décă până adî cestiunea socială nu 'şĭ-a ridicatŭ încă capulŭ sĕu ameninţătorŭ, cine dintre noi póte garanta, că nu s'ar puté ivi într'o ḑi acéstŭ casŭ? Sĕ nu închidemŭ ochiĭ înaintea tristuluĭ faptŭ, că la sute de uşî, maĭ alesŭ în suburbiulŭ Scheiu — unde în fiecare anŭ decadŭ maĭ multe case şi disparŭ fără urmă, unde prin încetarea lucruluĭ în spălătoriile de lână au rĕmasŭ fără pâne miĭ de ómenî (14 spălătorii ocupau maĭ nainte 3500—3700 de ómenî) — bate fantoma fómeĭ; într'o ḑi aceştî greu cercaţî ómenî arŭ pute peri în luptă cu nevoia şi cu miseria, şi perḑêndu'şî simţulŭ de legalitate şi religiosŭ, sĕ păşéscă înaintea nóstră în modŭ ameninţătorŭ.

Din ce a isvorîtŭ democraţia socială şi anarchismulŭ? De unde se recruteză şi adî încă aceste elemente periculóse? Décă posesorii arŭ fi doveditŭ maĭ de demultŭ conómenilorŭ lorŭ suferitorî o maĭ mare mĕsură de iubire omenéscă şi de activitate ajutătóre, decâtŭ cum este în faptă, în multe ţĕrî bogate în industriă n'ar sta adî aşa de rĕu lucrurile, precum este. Graţiă Domnuluĭ, noi avemŭ încă timpŭ a apuca calea cea dréptă, şi de aceea sĕ lucrămŭ prin tóte mijlócele într'acolo, ca cu îngrijire de săracî sĕ apucămŭ calea ce am arătat'o eu.

Tóte micile pârae de binefacere publică, dintre care multe se perdŭ fără folosŭ în năsipŭ, sĕ le întrunimŭ într'unŭ rîu, care sĕ fiă destulŭ de adâncŭ d'a purta o corabiă încăpĕtóre a îngrijiriĭ săracilorŭ, la alŭ căreĭ bordŭ fiăcare lipsitŭ sĕ fiă primitŭ, şi pe viitorŭ nicî unulŭ, care înzadarŭ imploră ajutorŭ, sĕ nu péră în lipsă şi miseriă.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 17 Aprilie st. n. 1886.

Bancnote românescî	Cump.	8.73	Vênd.	8.75
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orî	»	9.98	»	10.01
Lire turcescî	»	11.20	»	11.30
Imperialî	»	10.20	»	10.30
Galbenî	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescî	»	124.—	»	125.½
Discontulŭ	»	7—10 %		pe anŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureşianu**

Nr. 409/1886
a f. sc. c. d.

Publicaţiune de licitaţiune.

Drepturile de a putea esercita cârcîmăritulŭ cu vinŭ, vinarsŭ şi bere preste întregŭ anulŭ în comunitățile înşirate în conspectulŭ de mai josŭ — din carĭ drepturĭ fondulŭ scolasticŭ centralŭ din districtulŭ Năsĕudŭ are trei din patru părţĭ, respectivele comunităţĭ şi fondurĭ scolastice confesionalĭ însĕ câte una din patru părţĭ, — se dau în arêndă sub următórele modalităţĭ şi condiţiunĭ începêndŭ dela 1 Ianuariu 1887 la 12 óre nóptea pentru timpulŭ de 10 anĭ următorĭ până la 31 Decembre 1897 la 12 óre nóptea.

1. Obiectele de arendă.suntŭ drepturile de cârcîmăritŭ cuprinse în conspectulŭ de mai josŭ şi carĭ după resultatulŭ de până aicĭ a arendiĭ de presentŭ suntŭ preţuite la sumele de strigare ce corespundŭ la arenda anuală arĕtată în acelŭ conspectŭ, carea la olaltă este de 69·948 fl. v. a.

Conspectŭ

despre drepturile de cârcîmăritŭ ce suntŭ sub administrarea fondului scolasticŭ centrale din districtulŭ Năsĕudŭ dimpreună cu suma de arendă (preţulŭ de strigare) după comunităţĭ, după secţiunĭ micĭ şi principalĭ.

Nr. cur.	Numirea secţiunii: micĭ	Numirea secţiunii: principalĭ	Numirea comunităţii şi a prediului	Preţulŭ de strigare — Arenda anuală în fl. v. a.: după comunităţĭ	după secţiunĭ: micĭ	după secţiunĭ: principalĭ	după tóte la olaltă
1	Rodna	Valea Someşului	Rodna nouă (Şanţu)	1700			
2			Rodna vechiă (cu Val. Vin.)	4453			
3			Dombhát	1778			
4			Maierŭ	2185			
5			Sangeorgiu	1253	12 369		
6	Ilva		Ilva-mare	1612			
7			Măgura	1130			
8			San-Iosifŭ (Poiana)	670			
9			Leşiŭ	1225			
10			Ilva-mică	1707	6.344		
11	Năsĕudŭ		Feldru	1522			
12			Nepos (Vararea)	1271			
13			Parva	400			
14			Rebra-mara	936			
15			Rebrişióra	1850			
16			Năsĕudŭ	4693	10.672		
17	Salva		Salva	2009			
18			Hordou	690			
19			Bichigiu	474			
20			Telciu	2230			
21			Romuli	271			
22			Runcu	579	6 253		
23	Zagra		Mititei	644			
24			Mocodŭ	1060			
25			Zagra	1661			
26			Găurenĭ	165			
27			Poienĭ	526			
28			Suplaiu	247	4.303	39.941	
29		Valea Bărgăului	Borgo Rusŭ	1600			
30			„ Diosenĭ	2149			
31			„ Medilocenĭ	2766			
32			„ Susenĭ	2150			
33			„ Prundŭ	3986			
34			„ Bistriţa	3152			
35			„ Tiha	2542			
36			„ Mureşenĭ	2016			
37			Măgura Calului	965			
38			Tihuţa	681	——	22 007	
39		Valea Mureşului şi a Şieului	Ragla	228			
40			Budaculŭ românŭ	568			
41			Şieuţiu	1475			
42			Monorŭ	1486			
43			Gledinŭ	1431			
44			Nuşifaleu	370			
45			Sanţiona	156			
46			Ruşi-în-munţĭ	1829			
47			Moravenĭ.	457	——	8.000	69.948

2. Se vorŭ da pe calea licitaţiunei în arendă parţiale mai întâiu drepturile de cârcîmăritŭ în singuraticŭ din singuraticele comunităţĭ, apoi drepturile de cârcîmăritŭ din cele cincĭ secţiunĭ micĭ formate din Comunitățile de pe Valea Someşiului, după aceea drepturile de cârcîmăritŭ din cele trei secţiunĭ principalĭ formate din comunitățile de pe Valea Someşului, Valea Bârgăului şi Valea Mureşiu-Sicu, éră în fine se vorŭ da pe calea licitaţiunii în arendă generale tóte aceste drepturĭ de cârcîmăritŭ la olaltă.

3. Licitaţiunea verbale se va ţiné în Năsĕudŭ, în reşedinţa şi localitățile comisiunei administrătóre de fondulŭ scolasticŭ centrale şi anumitŭ:

a) Licitarea după comunităţĭ a drepturilorŭ de cârciumăritŭ din singuraticele comunităţĭ se va ţiné la 17 Maiŭ1 886 şi ḑilele următóre începêndŭ dela 9 óre a. m. în ordinea după cum suntŭ înşirate comunitățile în conspectulŭ de mai sus.

b) Licitarea după secţiunile micĭ a drepturilorŭ de cârciumăritŭ din cele cincĭ secţiunĭ micĭ de pe Valea Someşului se va ţiné la 24 Maiu 1886 începêndŭ de la 9 óre a. m. până la 3 óre p. m. în ordinea după cum suntŭ înşirate secţiunile în conspectulŭ de mai susŭ.

c) Licitarea după secţiunile principalĭ a drepturilorŭ de cârcîmăritŭ din cele trei secţiunĭ principalĭ de pe Valea Someşului, Valea Bărgăului şi Valea Mureşŭ-Turda se va ţiné la 26 Maiŭ 1886 începêndŭ dela 9 óre a. m. până la 3 óre p. m. în ordinea cum suntŭ înşirate secţiunile principalĭ în conspectulŭ de mai sus.

d) Licitarea pentru darea în arendă generală a tuturorŭ acestorŭ drepturĭ de cârciumăritŭ se va ţinea la 28 Maiŭ 1886 începêndŭ dela 9 óre a. m. până la 3 óre p. m.

4. Ca preţŭ de strigare va servi: la licitaţiunea după comunităţĭ sumele ce suntŭ însemnate după comunităţĭ în conspectulŭ de mai susŭ, — la cea după secţiunĭ micĭ sumele ce privescŭ respectivele secţiunĭ din acelaşĭ conspectŭ orĭ de cumva din licitaţia după comunităţĭ ar resulta la olaltă o sumă mai mare, atuncĭ suma acésta, — la licitaţia după secţiunĭ principalĭ sumele ce privescŭ respectivele secţiunĭ principalĭ orĭ de cumva din licitaţiunea orĭ după comunităţĭ orĭ după secţiunĭ micĭ ar resulta o sumă mai mare pentru respectiva secţiune principală, atuncĭ suma acésta, — la licitaţia generală a tuturorŭ drepturilorŭ de cârcîmăritŭ suma de 69948 fl. arĕtată în conspectulŭ de mai sus orĭ de cumva din licitaţia după secunile principalĭ ar resulta suma mai mare, atuncĭ suma acésta.

5. Décă nu se presentă arêndaşŭ pe lângă preţurile de strigare, atuncĭ sumele de strigare se scărescŭ treptatŭ până când se oferesce întreprinḑĕtorŭ, éră după aceea se continuă licitaţia pe acéstă basă.

6. La licitaţiă se admitŭ numai acei indigenĭ austro-ungarĭ, carĭ depunŭ ca vadiu 10% dela suma de strigare în banĭ gata orĭ în hârtii de statu ungare respective austriace calculate după cursulŭ bursei.

7. Pentru luarea în arenda arĕtată mai susŭ se primescŭ şi oferte scripturistice provĕḑute cu timbrulŭ prescrisŭ şi cu cele 10% prescrise mai susŭ ca vadiu, avêndŭ ofertelele a se adresa la preşedintele comisiunei administrătóre de fondulŭ scolasticŭ centrale din districtulŭ Năsĕuclŭ şi anumitŭ: pentru luarea în arendă după singuraticele comunităţĭ până la 17 Maiŭ 1886 la 9 óre a. m. — pentru licitaţia după secţiunile micĭ până la 24 Maiŭ la 9 óre a. m. — pentru luarea în arendă după secţiunile principalĭ până la 26 Maiŭ 1886 la 9 óre a. m. érĭ pentru licitaţia totală (concretale) până la 28 Maiŭ la 9 óre a. m. în tóte aceste casurĭ ofertele se primescŭ înainte de începerea licitaţiunii verbalĭ.

8. Pe cuverta ofertelorŭ scripturistice din afară este a sĕ arĕta apriatŭ, că pentru care comunitate orĭ secţiune este ofertulŭ şi anumitŭ în forma acésta: Oferta pentru luarea în arendă a drepturilorŭ de cârciumăritŭ ce administra fondulŭ scolasticŭ centralŭ din districtulŭ Năsĕudŭ în comunitatea N. N., — eventualŭ în secţiunea mică Rodna, Ilva, Năsĕudŭ, Salva, Zagra, — orĭ în secţiunea mare Valea Someşului, Valea Băsgăului, Valea Mureşŭ-Sieu orĭ peste totŭ.

9. Ofertele scripturistice se desfacŭ după încheiarea licitaţiei verbalĭ şi anumitŭ în ordinea cum au întratŭ, după aceea sĕ alégă la protocolulŭ de licitaţiă şi în acestŭ protocolŭ se însémna conţinutulŭ ofertului.

Suma ofertului celui mai mare făcutŭ pentru singuraticele obiecte de arendă, precum şi numele oferentului se anunţă prin strigare îndată după încheiarea respectivei licitaţiunĭ.

10. Pentru orientarea ulterióră a întreprinḑĕtorilorŭ vorŭ fi puse spre vederea publică în localitățile comisiunii administrătóre: sumele la olaltă din ofertele cele mai marĭ făcute după comunităţĭ pentru drepturile de cârciumăritŭ din singuraticele comunităţĭ ale celorŭ cincĭ secţiunĭ micĭ din Valea Someşului la 23 Maiŭ 1886 la 12 óre amédĭ, — sumele la olaltă din ofertele cele mai marĭ pentru cele cincĭ secţiunĭ micĭ de pe Valea Someşului, precum şi sumele la olaltă după secţiunile principalĭ din ofertele cele mai marĭ pentru drepturile de cârciumăritŭ din singuraticele comunităţĭ de pe Valea Bărgăului precum şi a Mureşŭ-Sieului la 25 Maiŭ 1886 la 12 óre amédĭ, — suma din ofertele cele mai marĭ pentru cele trei secţiunĭ principalĭ însă la 27 Maiŭ 1886 la 12 óre amédĭ.

11. Celŭ ce se insinuă la licitaţia verbale recunósce prin însaşĭ depunerea vadiului, éră celŭ ce face ofertŭ scripturisticŭ recunósce prin însaşĭ acéstă faptă că recunósce pe deplinŭ condiţiunile specialĭ de licitaţiă şi sĕ obligă la ţinerea lorŭ. — Pentru mai mare lămurire însĕ este datorŭ sĕ recunóscă acésta la licitaţiunea verbală în protocolulŭ de licitaţiune, éră celŭ ce face ofertŭ scripturisticŭ sĕ o dechiare apriatŭ în ofertŭ; la dincontră póte fi eschisŭ dela licitaţiune reszective i se póte respinge ofertulŭ.

12. Fie-care ofertŭ este deobligătorŭ numai decâtŭ pentru oferente, pentru fondŭ însĕ este obligătorŭ numai după aprobarea lui din partea autorit. super.

13. Comisiunea administrătóre şi guvernulŭ ca autoritate supraveghiătóre au dreptulŭ ca celŭ multŭ după 3 lunĭ încheiarea licitaţiunii se primescă orĭ sĕ respingă orĭ care din oferte.

14. Arêndaşulŭ este datorŭ ca în 30 de ḑile calculate dela insciinţarea despre aprobarea mai înaltă, celŭ multŭ însĕ până la 31 Augustŭ 1886 sĕ depună la direcţiunea fondului jumĕtate suma de arendă în banĭ gata orĭ în hârtii de statŭ ungare respective austriace calculate cu 10% sub cursulŭ bursei.

Dela arêndaşulŭ după secţiunile principalĭ orĭ după întregŭ cârcîmăritulŭ se primesce acéstă cauţiune şi în documente de asigurare întabulate hipotecarŭ în loculŭ întâiŭ pe realităţĭ ce potŭ fi primite ca cauţiune pupilară.

15. După depunerea cauţiunei va fi a se încheia numai decâtŭ contractulŭ formalŭ în formă de documentŭ notarialŭ publicŭ şi a se ascerne pentru de a fi provĕḑutŭ cu clausula de aprobare din partea autorităţii superiorĭ.

16. Décă arêndaşulŭ nu corĕspunde condiţiunilorŭ desemnare aicĭ, atuncĭ numai decâtŭ se va ţiné licitaţiune nouă pe spesele şi cu periclulŭ lui.

17. Condiţiunile specialĭ de licitaţiunea se potŭ vedé la directorulŭ fondului scolasticŭ centralŭ din Năsĕudŭ şi la cerere se împărtăşescŭ şi copii.

Năsĕudŭ, în Aprilie 1886. Comisiunea administrătóre be fondulŭ scolasticŭ centralŭ din districtulŭ Năsĕudŭ.

Vidi! Bistriţa în 4 Aprile 1886. **B. Bánffy Dezsö** m. p. com. supr. şi comis. reg. — Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ** m. p. — Secret.: — **Ioachimŭ Mureşanu**.

Tipografia ALEXI Braşovŭ.